Ч. 208 Неділя 18 (30) вересня 1894. Рік IV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Реклямациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в Адміністрациї „Ґазети Львівскої“ і в ц. к. Старостввах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Справи краєві

(Засїдане краєвої комісиї для справ промислових).

Дня 23 с. м. відбуло ся в будинку соймовім під проводом кн. Юрия Чарторийского засїдане комісиї краєвої для справ промислових. На засїданю тім були присутні члени комісиї: Болеслав Барановский, Іван Франке, Михайло Михальский, Теофиль Мерунович, Арнульф Навратиль, Тадій Романович, Іван Роттер, Август Солтиньский, др. Верещиньский, Лев Зеленївский, др. Альфред Зґурский і секретар комісиї Юл. Штаркель.

З порядку дневного відчитав п. Романович справоздане з дїяльности секциї адміністрацийної, котра відбула девять засїдань. Справоздане то принято до відомости. На внесене п Романовича вибрала комісия кн. Юр. Чарторийского і п. А. Солтиньского на своїх делеґатів до анкети, маючої відбути ся в справі реорґанізациї науки ремесла в заведеню Дроговизкім.

П. Романович здавав відтак справу з уряджения вистави шкіл фахових і промислу домашного на загальній Виставі краєвій і з дотеперішного еї ходу. — Принято до відомости і ухвалено подякувати членам комісиї інсталяцийної І. Франкому і А. Солтиньскому, а заразом і признане секретареви комісиї за відповідне уряджене павільону.

На внесене секциї адміністрацийної, реферованє дром А. Зґурским, ухвалено уділити позички з фонду промислового всїляким предприємцям промисловим в загальній сумі 50.000 зр.

На внесене п. І. Франкого, предложене іменем секциї адміністрацийної, затверджено статут для девяти доповняючих шкіл промислових у Львові і призначено на удержане їх до кінця сего року додаток з фонду краєвого в сумі 1.800 зр.

Секретар комісиї предложив з черги в імени секциї адміністрацийної прелїмінар видатків фонду краєвого на підпиране промислу в краю на рік 1895. Ухвалено цілий проєкт, обнимаючий в видатках звичайних 124.973 зр., в надзвичайних видатках 15.150 зр., разом 140.123 зр.

На внесене п. Навратиля, предложене іменем секциї адміністрацийної ухвалено статут для наукового варстату поворозничого в Радимнї, а заразом постановлено предложити до іменованя куратором варстату о. крил. Льва Пасгора, а заступником его п. Володислава Яницкого, нотара в Радимнї. Поручено також інспекцию над заведенем п. А. Навратилеви.

На підставі внесень секциї адміністрацийної, реферованих секретарем комісиї ухвалено: 1) Затвердити заложенє школи кошикарскої в Рудках, яко заведеня повітового; висказати подяку презесови повіту рудецкого ґр. Андрієви Фредрови за виставленє красного будинку для школи і призначити на інструктора п. Войтіха Кута з Переворска. — 2) Представити Соймови до стабілїзациї пп.: Е. Павдлера, управителя школи колодійскої в Камінцї струмиловій; Ст. Меруновича, управителя школи столярскої в Станіславові; І. Юрайду, управителя варстату ткацкого в Глинянах; А. Климашевского, управителя краєвої школи гончарскої в Коломиї; С. Скрипничука, веркмайстра краєвої школи гончарскої в Коломиї. — 3) Надати стипендию одному з учеників школи для промислу деревного в Закопанім в цїли дальшої науки на курсї сницерскім ц. к. висшої школи промислової у Львові.

Член комісиї п. Август Солтиньский поставив внесене, щоби комісия для справ промислових представила Видїлови краєвому потребу пороблення відповідних кроків:

а) у ц. к. властий войскових, щоби з кредитів прелїмінованих в буджеті державнім на 1895 р. на легкі вози войскові (80.000 зр.), на упряж для коний до тих возів (50.000 зр.), на вози санїтарні (50.000 зр.), і на мундури та коци (8,863.000 зр.) заосмотрювали потреби, припадаючі на Галичину в краєвих фабриках і у краєвих промисловців;

б) у властий і зарядів автономічних, щоби анальоґічно з постановами правительства, котре тепер при надаваню концесиї на яку небудь зелїзницю ставить застережене, щоби потрібні материяли і вироби промислу замавляно в Монархії, взглядно в заведенях краєвих — заспокоювали всї потреби адміністрациї автономічної і заведень краєвих після можности в краєвих фабриках і у краєвих промисловців. Внесеня ті ухвалено і на тім закінчено засїдане.

Перегляд політичний.

Комісия буджетова австрийскої Делеґациї приняла видатки надзвичайні в буджеті войсковім без зміни і після предложення правительства. Підчас розправи заявив мінїстер, що

---

60)

Матій Сандорф.

(Повість Юлїя Верна).

(Дальше).

Від такого опору мусїли розбійники другий раз поступити ся взад. Доктор і его люди могли спокійно вернути до Каси Інґлезе і там порадитись, що дальше робити.

— Кілько у вас ще амуниції? — спитав доктор.

— Десять до двайцять патронів на одного — відповів Люіджі.

— А котра вже може бути година?

— Ледви що о півночи.

Отже аж за чотири години мало свитати. З амунїциєю треба було ощадно обходити ся, щоби досьвіта можна було розпочати відворотний похід під охороною оружя. Але як би то оперти ся новому приступови, як не допустити, щоби Ціроне і его ватага, коли-б ще раз вернули ся, не взяли Каси Інґлезе приступом?

А то дійстно стало ся по чверть годинній перерві, підчас котрої розбишаки позатягали своїх ранених під струю ляви, котра творила для них нїби якийсь шанець. Розлючені завзятим опором і тим, що пять чи шість їх товаришів було вже ранених, перелїзли они знов через ляву, перейшли то місце, що відділяло їх від купи базальтового каміня, і станули знов на площі.

З хати нїхто анї разу не стрілив підчас того, коли они до неї підходили. Ціроне догадував ся з того зовсїм справедливо, що замкнувшим ся в хатї не стало вже амунїциї. Він додавав відваги своїй ватазї а надія, що буде можна дістати в свої руки чоловіка, котрого маєток виносить сотки мілїонів, могла ще більше заохотити сих злочинців найпослїднїйшого рода.

Они кинули ся з такою лютистию до дверий та вікон, що були би таки влїзли до середини, як би не то, що із середини посипались знов кулї і пять чи шість розбишаків лягло на місци трупом. Они мусїли знов відступити ся аж поза край площи, але й двох моряків було так тяжко зранених, що не могли вже дальше боронити ся.

Оборонцям Каси Інґлезе остало ся ще лиш по чотири до пять набоїв на кождого. Серед таких обставин навіть серед білого дня трудно було вертати назад. Они виділи вже, що їх жде погибель, скоро ще завчасу не прийде їм якась поміч. Але звідки мала прийти та поміч?

На нещасте не можна було на то числити, що Ціроне і его товаришї відступлять від свого наміреня. Їх було все ще сорок здорових і добре узброєних розбишаків. Они знали, що незадовго не буде вже нїхто відповідати на їх стрілянє і взялись ще раз до приступу.

Нараз почали котити ся з вижини на горі величезні грунища, як камінє якого осуга, та поломили кости тром розбишакам, що не вспіли відступити ся.

То Кап Матіфу котив базальтові скали і пускав ними в долину з площи Піяно дель Ляґо.

Але той спосіб оборони не міг довго потягнути ся, бо незадовго мусїло забракнути материялу. Не позіставало отже нїчого, як лиш або піддати ся, або завізвати звідкись помочи.

Поентови Пескадови прийшло щось на гадку, але він не хотів того сказати докторови, бо бояв ся, що той на то не пристане і длятого сказав свою гадку лиш Капови Матіфу.

Він знав з тої промови, яку Бенїто виголосив до розбишаків в льокандї Санта Ґротта, що в Кассонї стоїть відділ жандармів. Але щоби туди дістати ся, треба було іти годину туди, а годину назад. А може би як удало ся дати жандармам знати? Ба, коби то можна потайком перебрати ся почерез обступивших хату розбишаків і зараз пустити ся горами на захід!

— Я таки мушу якось видобути ся на другий бік — подумав собі Поент Пескаде. — Там до чорта! А від чого ж я якийсь клявн!

Він сказав тогди Капови Матіфу, яким способом хоче то зробити, щоби видобути ся звідсн і закликати поміч.

„справа пороху“ для армії есть вже закінчена і що не потреба буде робити дальших проб; при маринарції роблять ся ще проби. Що-до зелізниць войсковых, то сказав п. міністер, що роблено частійше проби з будовою зелізниць польних і веденем руху на більші розміри. Поповский заявив, що комісия постановила сказати в справозданю, що готова признати 40.000 зр. на виготовлене плянів для маючої основати ся третої академії войскової, але то не треба уважати за принципіяльне признане для заснованя третої академії. Противно, комісия сподіває ся, що міністерство війни предложить дотичний проєкт аж тогди, коли покаже ся конечна потреба заснованя такої академії. Ґенеральним справоздавцем спільного прелімінаря вибрано дра Руса.

В угорскій Делеґациї заявив ґр. Кальнокий, що він в справі книжок і мап румуньских, в котрих часть Угорщини приділено до Румунії, відносив ся до румуньского правительства, котре відповіло, що ті неправильности вже по части усунуло і дальші також усуне.

В кругах мадярских настало занепокоєне, що семигородскі Німці, Саси, задумують в цїли национальної оборони против мадяризациї приступити до союза з угорскими Румунами.

В Букарештї прийшло було оногди до великих розрухів. Вертаючі з конґресу студентского в Констанциї участники устроїли тут велику маніфестацию і хотїли виголосити полїтичні бесїди. Правительство для недопущеня маніфестаций вислало войско, котре однакож стрітило на великий опір серед товп людий підбуреної лїбералами. Наслїдком того прийшло до кровавої бійки, серед котрої богато людий покалїчено.

З Шанґаю доносять, що в північній Кореї прийшло знову до стички межи Хінцями і Японцями, раз коло міста Ан-джу, котре лежить при дорозї з Пенґ-янґ до хіньскої границї, а відтак коло Ві-джу, послїдного корейского міста на північнім заходї. В обох сих стичках мали Хінцї побити Японців — але мабуть чи не так, як коло Пенґ-янґ і Ялу. Коменданти побитої хіньскої армії звалюють тепер взаїмно на себе вину за неудачу а ґен. Тінґ каже, що єго офіцири були перші, що втікали з поля битви і ховали ся. Одното капітана хіньского страчено тепер за боягузство а кількох має ще бути страчених.

Новинки.

Львів дня 29 вересня.

— **Іменованя.** Концепісти прокураториї скарбу: др. Іовеналь Розвадовский і др. Здислав Дзюбиньский іменовані ад'юнктами в IX клясї ранґи, а концепісти др. Володислав Гікль, др. Осип Горшовский і Фр. Пшибош концепістами в X кл. ранґи.

— **Краєва Рада шкільна** ухвалила на засїданю з дня 24 вересня: 1) Затвердити іменоване о. Ів. Мишковского греко-кат. духовним членом окр. Ради шкільної в Яслї і кс. Стан. Корженьовского римо-кат. духовним членом окр. Ради шкільної в Городку; 2) затвердити вибори на відпоручників пов. Рад до окр. Рад шкільних: ґр. Стан. Баденї і о. Ів. Сохацкого в Камінцї струмиловій; о. Теоф. Качмарчика в Грибові; о. Гната Соханика і о. Алекс. Заячківского в Збаражи; 3) затвердити вибори на предсїдателїв учительства до окр. Рад шкільних: Алекс. Мосцицьского, управителя 2-кл. школи в Єрмаківцї до окр. Ради шк. в Борщеві; Вас. Киселюка, учителя в Старуни, до окр. Ради шк. в Богородчанах; Володим. Кореневича, учителя на передмістю Надвірняньскім в Коломиї, до окр. Ради шк. в Коломиї; Гр. Новицкого, директора муж. школи ім. Мицкевича в Станїславові, до окр. Ради шкільної в Станїславові; Ів. Серафина, старшого учителя 5-кл. школи в Жидачеві, до окружної Ради шкільної в Жидачеві: 4) визначити на другого представителя учительства до окр. Ради шк. в Борщеві Фел. Піхурского, управителя 5-кл. школи в Борщеві; 5) затвердити в званю учительскім в середних школах: др. Ів. Ральского в ґімназиї в Тернополи, Едв. Шірмера в ґімназиї в Стрию, Вал. Гловиньского в ґімназиї в Ярославі, Стан. Ржепиньского, Брон. Ґжановского, Тад. Коломлоцкого в ґімназиї в Вадовицях, Ів. Бідзиньского в школї реальній в Кракові, Ем. Бернгардта в реальній школї в Станїславові; 6) установити других катихитів для римо-кат., греко-кат. і жидівскої релїгії при школах в Дрогобичи; 7) установити осібного римо-кат. катихита для 5-кл. школи в Рудках; 8) зорґанїзувати 1-клясові школи народні в Слободі Небилівскій, пов. калуского і в Дулибах, бучацкого повіта; 9) вилучити громаду Констанцию з округа шкільного в Озерянах і зорґанїзувати в Констанциї осібну школу; 10) перемінити народні школи: женьску 5-кл. в Рогатині на 6-клясову, женьску 3-кл. в Галичи на 4 клясову, 2-кл. в Сколїм на 4-клясову, 2 кл. в Городници на 3-клясову, 1-клясові в Васильківцях, Куровичах і Яблонові на 2-клясові.

— **Руско-народний театр** перейде зі Львова до Ярослава на цикль представлень почавши від дня 4 жовтня с. р.

— **Презенти** одержали оо.: Ден. Вакулиньский на Русів, дек. снятиньского; Теодор Матейків на Путилів, дек. буковиньского; Стеф. Крушельницкий на Назірну і Ал. Русин на Корнич дек. коломийского.

— **Дирекция „Народної Торговлї“** оповіщує: Сим подаємо до прилюдної відомости, що дня 2 жовтня с. р. відкриваємо новий, тринацятий з ряду склад „Народної Торговлї“ в містї Городенцї в домі п. Тодоруса Куґельмаса ч. д. 49, богато заосмотрений в товари кольонїяльні, вина і прочі товари. — О годинї 9-ій рано того-ж дня відправить ся богослужене в парохіяльній церкві, а опісля відбуде ся окроплене льокалю.— Поручаючи сей новий склад ласкавим взглядам Вп. Публики надїємо ся, що громадними закупнами і замовленями інтереси єго а тим самим і інтереси нашого товариства будуть піддержані. — У Львові дня 28 вересня 1894. — *Дирекция „Народної Торговлї“.*

— **Пригода на зелїзници.** Дня 24 с. м. около 9. години вечером вискочив з шин коло стациї Бібрки товаровий поїзд, що ішов до Львова. Причиною катастрофи було пукнене ланцуха, котрий лучив ваґони. Льокомотива і кілька ваґонів доїхали без перешкоди до стациї, а задні ваґони випали з шин. З людий нїхто не потерпів. Задля сеї пригоди спізнив ся поїзд з Сучави о цїлі три години.

— **Огнї.** Дня 23 вересня паклала жена Михайла Ґаха в Горайци конопель на піч. Дня 24 вересня рано розпалила в печи і вийшла з хати. Тимчасом займили ся конопл

— То, бачиш, річ небезпечна.... сказав Кап Матіфу зажурений.

— Нехай буде, спробую!

Кап Матіфу не був би ся важив спротивити ся Поентови Пескадови.

Оба пішли на право від хати, де навіяло було велику купу снїгу.

В десять мінут опісля, коли ще вела ся завзята борба з обох сторін, явив ся Кап Матіфу знову і котив перед собою величезну кулю снїгову. Разом з тими грунищами, які пускали моряки із площі в долину, котила ся також і та снїгова куля; она перелетїла помежи розбишаків і задержалась аж на пятьдесять кроків низше, скотившись в якусь невеличку яму.

З кулї, котра і так вже була розпукла ся, вдаривши собою об землю, вискочила тепер живаво якась жива, трохи злослива людина, як то казала сама о собі.

То був Поент Пескаде. Залїпившись як та черепаха в твердий снїг, зважив ся він скотити ся в долину, хоч би ему й прийшло ся полетїти в яку пропасть. Вчинившись тепер на воли, побіг він чим скорше стежкою почерез гори в сторону як до Кассони.

Було тепер пів до першої по півночи.

Доктор, котрий десь не видїв Поента Пескаде, побоював ся вже, чи єго не зранили, і став єго кликати.

— Нема, пішов! — відозвав ся Кап Матіфу.

— Пішов?

— Пішов!... По поміч.

— Та як він видобув ся звідси?

— В снїговій кули.

Кап Матіфу розповів тепер, що Поент Пескаде зробив.

— Відважний чоловік! — сказав доктор. — Не тратьте-ж і ви відваги, приятелї!... Не дістануть нас в руки ті розбишаки!

І знову загуркотїло камінє, що котило ся в долину на розбишаків. Але наконець вже й сего средства оборони зачало неставати.

Около третої години досьвіта мусїли доктор, Петро, Люіджі і Кап Матіфу разом з другими моряками, що забрали своїх ранених, уступити ся з хати, котра дістала ся в руки Цірона. Двайцять єго товаришів лягло вже було трупом, а все ще була перевага по єго сторонї. Малий віддїл міг ще лиш тим способом приступити до відвороту, що пустив ся лїзти в гору боками осередного кратеру, того стіжка, що єго усипали лява, жужлї та попіл, а на котрого самім кінчику єсть кратер, значить ся, безконечна пропасть, з котрої бухає огнем.

Туди в гору пустили ся всї. З триста метрів висоти цїлого стіжка уйшли вже були двіста пятьдесять серед диму сірки, котрою вітер гнав їм в очи. Вже починало свитати, а повисше всхідного побережа сицилійского проливу показали ся в сьвітячих красках зариси калябрийских гір.

Але в тім положеню, в якім знаходили ся доктор і єго мала громадка, не було навіть серед дня вигляду на щасливу втечу. Мусїли поступати чим раз висше аж до самого кінця гори та пускати в долину послїдне камінє. Кап Матіфу робив то майже з надлюдскою силою. Здавало ся, що аж тут прийде ся їм загибати, коли кулї стали бити об обниже стіжка.

Нараз показала ся в рядах розбишаків якась непевність, а за хвильку пустились всї в розтїч по спадах гори. Они побачили жандармів, що надходили від сторони Кассони з Поентом Пескаде попереду.

Той відважний чоловяга навіть не потребував іти аж до міста, бо жандарми почувши стрілянє, пустились вже були зараз в дорогу. Поент Пескаде мав їх лиш завести до Каси Інґлезе.

Доктор і єго люди були тепер горою. Кап Матіфу, сам про себе вже як який осуг, кинув ся на двох розбишаків і задушив їх, а відтак імив ще й Цірона.

— Славно, мій Капе, славно! — відозвав ся Поент Пескаде, що надбіг на то. — Кинь ним об землю!... Мої панове, поединок Капа Матіфу з Ціроном!

Ціроне почув ті слова і вирвавши руку, вхопив за револьвер та стрілив до Поента Пескадого.

Той і не писнувши слова, повалив ся на землю.

Тепер настала страшна сцена! Кап Матіфу вхопив Цірона за горло і став єго душити. Надармо кликав доктор, що хотів мати Цірона живцем в своїх руках, щоби він єго не душив. Надармо прискочили Петро і Люіджі та старали ся вирвати єго з рук велита. Кап Матіфу знав лиш то, що Ціроне застрілив Поента Пескадого. Тепер вже не знав він, що з ним дїє ся, не видїв перед собою вже нїчого, лиш ще останки якогось чоловіка, котрі держав перед собою, витягнувши руки. Одним скоком вчинив ся він над берегом кратеру і вкинув Цірона в ту огнем і сіркою дихаючу пропасть.

Поента Пескадого, котрий був досить тяжко зранений, взяв доктор межи колїна, оглянув єго рану і обвязав. Коли Кап Матіфу вернув назад до него, покотили ся єму сльози як горох по лици.

— Не бій ся, мій Капе... То нїчого, то лиш оттак собі! — сказав Поент Пескаде з тиха.

Кап Матіфу взяв єго на руки, як дитину, і всї зійшли на долину, а жандарми пігнали тимчасом за послїдними втїкачами з Цірonової ватаги.

і в хаті повстав огонь. На щасте полумінь не дістала ся на верх, а то при вітрі, який того дня віяв, було би пішло ціле село з димом. — В Острові, передмістю Щирця, погоріло дня 22 вересня 20 селяньских загород з стодолами і оборогами, по більшій части неубезпечених.

— **Розкопані могили.** В селі Аношки близько Городка тишкевичівского в повіті Миньскім розійшла ся чутка, що сьвященик М., помершиий минувшої осени, похований разом з грішми, зашитими в одежі. Найшов ся зараз проворний злодій Костякевич і намовив чотирох селян, щоби розкопали могилу і добули гроші. Але в ночи не могли селяни найти могили покійного сьвященика і тому розкопали перше шість могил, в котрих найшли тіла женщин, відтак в семій могилі найшли мужчину, але то не був сьвященик. Тому, що вже зоріло, злодії з лютости відтяли тому покійникови голову, а самі утекли. Однак власти зловили їх.

— **60.000 зр.** виносить головна виграна львівскої льотериї виставової. Звертаємо увагу наших поважаних читачів на се, що тягнене відбуде ся вже 16 жовтня.

Всячина.

— **Сукровиця яко лік від дифтериї.** Що дифтерия то заразлива недуга, котра виступає яко пошесть, від котрої гине не лиш дуже богато дітий головно у віці до шести літ, але котра єсть небезпечною і для старших осіб — то тим кождий знає; але мало хто знає, що єсть причиною дифтериї. Дифтерия проявляє ся тим, що дитина нагло дістає горячки і хрипне а в горлі у неї видко біляві або сірі плями, такі, як би там груба була плісень насіня; тоті плями, чи тота ніби плісень, ширить ся дуже борзо аж до гортанки, дитина зачинає кашляти, випльовує зразу ту сїру плісень цілими кусниками, але незадовго вже не може й відкашлювати, не може навіть віддихати, ослабає дуже і наконець, коли нема борзого ратунку, душить ся. В крайнім случаю ратують дитину ще в той спосіб, що прорізують їй дихавку і вкладають в ню рурочку, котрою дитина може віддихати.

Причиною сеї страшної недуги єсть дуже маленький грибок, котрого голим оком не можна видїти, хиба аж через дуже побільшаюче скло, а котрий названо дифтерийним прутнем або бацїльлом. Той прутень, дїставшись до горла дитини розрастає ся там дуже скоро, викликує запалене болонки слизової, котра пухне, робить ся білява і брудно сїра, зачинає гнити а нарастаючи з під споду дуже скоро, творить так грубу, струповату масу, що она аж запирає віддих і душить дитину. В тій струповатій масї повно дифтерийних прутнїв і они витворюють дуже їдку материю, котра може затроїти кров і тим способом викликати смерть у недужого. Доси не було способу на лїчене від тої недуги; головно старано ся лиш о то, щоби недопустити до того, щоби ті грибки розрастали ся; тепер же, як здає ся, знайдено лїк на ню, а єсть ним сукровиця. Що то сукровиця, то також не кождий знає; єсть то вода з крови, ясний плин, котрий лишить ся тогди, коли кров зсяде ся, значить ся, коли червоні, дуже др бні кульочки крови зібють ся в одну густу масу. На зборах слідителїв природи і лїкарів у Відни подав отже др. Берінґ, професор з Галї в Німеччинї, до відомости лїкарів, що єму удало ся за помочию сукровиці лїчити від дифтериї.

На ту гадку навів Берінґа др. Кох, котрий як звістно наробив був свого часу тїлько шуму своєю лїмфою, що мала служити яко лїк від сухіт. Як звістно, западають на дифтерию також і звірята. Др. Берінґ збирав куснї викашляної болонки, зараженої дифтерийним прутнем, і добував з неї штучним способом ту отрую, яку витворюють згадані прутнї. Так призбираною отруєю затроював він звірята як морскі свинки, крілики, кози і т. д. запускаючи їм еї до крови. Звірята видержували ту отрую, а відтак показало ся, що они були вже безпечні від самої дифтериї. З так забезпечених звірят брав він кров, відділяв від неї сукровицю, а скоро якесь звіря занедужало на дифтерию, він зараз запускав їм під шкіру тої сукровиці. Показало ся, що тогди звірята дуже часто подужали, хоч уже були в послїдних судорогах.

Зробивши так удачну пробу на звірятах, поступив Берінґ о один крок дальше; він запускав такої сукровиці, тим дїтем, для котрих, як здавало ся, не було вже ратунку, хоч їм прорізовано дихавку Дїти зачинали тогди знов віддихати і подужували. Дальші досьвіди показали, що лїчене такою сукровицею тим певнїйше помагало, чим скорше еї запущено недужій дитинї. Показало ся також, що йодоформ не убиває самих прутнїв дифтерийних, лиш нищить ту отрую, яку они витворюють в тїлї. Берінґови удало ся забезпечити морскі свинки, зараженї дифтериєю, від тої отруї, хоч самі прутні росли в них дальше; коли-ж він з таких свинок брав сукровицю і запускав другим недужим свинкам, то она їм помагала а здорові забезпечувала від зарази. Берінґ випробовав сей спосіб лїченя майже на всїх домашних звірятах, заким приступив до лїченя дїтий. Тепер же каже він: „Після того, як нинї дїло стоїть, то ми в силї зробити з дифтериї так само нешкідливу недугу, як віспу через щїплене“.

Кілька недїль тому назад подав також професор Ру з Парижа на гіґієнїчнім конґресї в Будапештї до відомости лікарів, що він в лїченю дїтий від дифтериї сикровицею осягнув сьвітлі результати. Ру робив досьвіди в шпиталі для дїтий, в котрім в послідних роках умирало 60 процент занедужавших на дифтерию. Він запустив сукровиці більше як 400 дїтем а смертельність зменшила ся зараз з шїсдесять на двайцять до двайцять і пять процент.

Від сего нового лїку обіцюють собі лїкарі дуже богато, але поки що треба ще заждати, аж відбудуть ся дальші і довші проби і тогди аж буде можна сказати послїдне слово о лїченю сукровицею.

Телєґрами.

Відень 29 вересня. Є. Ексц. п. Намістник ґр. Баденї приїхав тут вчера рано.

Софія 29 вересня. Міністерство доповнено в той спосіб, що Начович відступив портфель робіт публичних Величкову, котрий вже іменований міністром, а Радославов передав портфель справедливости Пешову. Тончев і Радославов уступили. Публичне мнїнє приняло сю комбінацию прихильно.

Петербург 29 вересня. З початком сего тиждня покликано до Спали проф. Ляйдена з Берлина, позаяк стан здоровля царя погіршив ся; віддих у него стає дуже трудний і здає ся, що цар не буде міг поїхати на полудне, як того лїкарі жадають, котрі уважають стан недуги за дуже поважний.

За редакцию відповідає **Адам Крехозецкий.**

В шість годин опісля станув доктор з своїми людьми в Катанїї і сїв на корабель „Феррато“.

Поета Пескадого поклали на постіль в єго кабінї. Доктор Антекірт був єго лікарем, а Кап Матіфу доглядав єго, отже єму вело ся добре. Рана єго — куля лиш вирвала єму кусень литки — не була небезпечна і гоїла ся борзо. Коли мав спати, то Кап Матіфу оповідав єму всїлякі історий — заєдно одні і тоті самі — а він засипляв здоровим сном.

Доктор вже з самого початку свого походу не мав щастя. Сам мало не дістав ся в руки Цірона, а не міг зловити живцем Сарканього спільника і довідати ся від него тайни — а то все з вини Капа Матіфу. А всеж-таки годі було гнївати ся за то на того велита.

Доктор перебув в Катанїї ще вісїм днїв, але не міг нїчого довідати ся про Сарканього. Коли той дійстно хотїв з Цїроном зійти ся в Сицилії, то мусїв тепер инакше надумати ся, скоро довідав ся, що Цїронови не лиш не удало ся зловити доктора Антекірта, але ще й він сам при тім погиб.

Дня 8 вересня пустив ся „Феррато“ знову на море і незадовго доплив щасливо до острова Антекірти. Там взяли ся доктор, Петро і Люджі розважати знову дальше свої пляни, для переведеня котрих присьвятили цїле своє житє. Розходило ся тепер насамперед о то, щоби відшукати Карпену, котрий мусїв знати, що стало ся з Сарканім і Сїласом Торонталем.

Але Іспанець, котрий лиш через то уйшов смерти при розбитю Цїронової ватаги, що на своє нещасте лишив ся в льоканді Санта Ґротта, не довго тїшив ся свободою.

В десять днїв опісля доніс докторови один з єго аґентів, що Карпену арештували в Сиракузї — але не зато, що він був товаришем Цїрона, лиш за якийсь злочин, котрого він допустив ся ще пятнайцять лїт тому назад, за якесь убийство, задля котрого він мусїв утїкати з Альмаяти в провінциї Маляґа до Ровіня в Істриї.

В три недїлї опісля, по виданю Карпени іспаньским властям, засуджено єго на цїле житє на ґалери [1]) і відвезено на марокканьске побереже до Цевти, найбільшої іспаньской кольонїї карної.

— Преці раз один з тих злочинців дістав ся на завсїгди до банї [2]) — сказав Петро.

— На завсїгди?... де-ж там! відозвав ся на то доктор. Коли Андрій Феррато погиб у вязници, то Карпена ще не конче мусить гинути в бани!

Конець третої части.

---

[1]) Ґалери, — давні кораблї воєнні гнані веслами, котрими робили приковані до них ланцухами засуджені на тяжку кару злочинцї.

[2]) Баня — слово італїяньске, bagno (баньо), значить первістно: „купіль“. А що коло султаньских купелїв в Константинополи була також вязниця для невільників, то сим словом називано також великі вязницї головно у Франциї, в портових містах, до котрих посилано, злочинцїв, засуджених на цїле житє до криміналу. Слово „баня“ перенесло ся з Турecчини і до нас, головно на Україну та до Росиї і значить то само що „лазня“ або „парня“.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.